

## Tarkastusvaliokunta

### Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan ja tarkastuksen vaalikausiraportti 2015—2018

#### JOHDANTO

##### *Vireilletulo*

Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle: Finanssipolitiikan valvonnan ja tarkastuksen vaalikausiraportti 2015—2018 (K 21/2018 vp): Asia on saapunut tarkastusvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

##### *Asiantuntijat*

Valiokunta on kuullut:

- finanssipolitiikan tarkastuspäällikkö Matti Okko, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- finanssineuvos, sihteeristön päällikkö Marketta Henriksson, valtiovarainministeriö
- finanssineuvos Pekka Morén, valtiovarainministeriö
- budjettineuvos Johanna von Knorring, valtiovarainministeriö
- talouspoliittinen neuvonantaja Ismo Grönroos-Saikkala, Euroopan komission Suomen-edustusto
- johtokunnan neuvonantaja Lauri Kajanoja, Suomen Pankki
- toimitusjohtaja Vesa Vihriälä, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA
- tutkimuskoordinaattori, ennustepäällikkö Ilkka Kiema, Palkansaajien tutkimuslaitos
- ennustepäällikkö Janne Huovari, Pellervon taloustutkimus PTT

#### VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Käsiteltävänä oleva kertomus on osa Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamaa riippumatonta finanssipolitiikan ulkoista arviointia. Finanssipolitiikan valvonnan ja tarkastuksen raportti sisältää arvion finanssipolitiikan sääntöjen noudattamisesta, hallituksen tavoitteiden saavuttamisesta ja finanssipolitiikan mitoituksesta päättävällä vaalikaudella. Siinä tarkastellaan myös julkisen talouden kokonaisuuden ohjausta, ohjausvälineiden toimivuutta ja rakenteellisten uudistusten etenemistä.

Tarkastusviraston raporttiin sisältyvän arvion mukaan keskeiset julkisen talouden rahoitusaseman ja velan kehitykselle asetetut vaalikausitavoitteet tullaan saavuttamaan taloustilanteen kohentumisen ja tehtyjen menosopeutustoimien myötä. Julkista taloutta pitkällä aikavälillä rasittavaa kestävyysvajetta ei ole kuitenkaan saatu vähentymään tavoitellusti, ja siksi siihen tähtäävien

## **Valiokunnan mietintö TrVM 9/2018 vp**

rakenteellisten reformien toimeenpanon jatkamiseen tulisi sitoutua tulevalla vaalikaudella. Vaalikauden aikana finanssipolitiikka on ollut viraston laskelmien mukaan vaihdellen sekä suhdanetta tasaavaa että suhdannetta voimistavaa.

Suomi on tarkastusviraston aiempien arvioiden mukaan noudattanut EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjä vaalikauden alkuvuosina 2015—2017, ja ennakkoarvion perusteella niitä noudatetaan myös vuosina 2018 ja 2019. Valtiontalouden menokehyksiä on noudatettu vaalikaudella, mutta kehysmenettelyn johdonmukaisuuteen tulisi tarkastusviraston mielestä kiinnittää huomiota.

Tarkastusvirasto ei ole havainnut merkittäviä puutteita finanssipoliittisen lain ja sen nojalla annettujen säädösten noudattamisessa. Julkisen talouden kokonaisuuden huomioiva suunnittelu ja ohjaus on parantunut vaalikaudella, ja sitä koskevaa lainsäädäntöä on kehitetty. Finanssipolitiikan ohjaus ei kuitenkaan riittävästi huomioi julkisyhteisöjen ehdollisiin vastuisiin, kuten kasvaviin valtiontakauksiin, liittyviä riskejä. Tarkastusvirasto pitää perusteltuna vastuiden riskiperusteisen rajoitteen käyttöönottoa sekä riskien nykyistä kattavampaa, päätöksentekoa tukevaa arviointia.

Tarkastusvirasto ei ole tekemissään arvioissa löytänyt huomautettavaa valtiovarainministeriön talouspolitiikan pohjaksi tuottamien talousennusteiden luotettavuudessa, kun ministeriön ennusteita vertaillaan muihin talouden ennustajiin.

Valiokunnan kuulemat asiantuntijat pitävät tarkastusviraston esittämiä arvioita perusteltuina ja ovat suurelta osin samaa mieltä raportin päähuomioista. Tarkastusviraston kertomus ja siitä eduskunnassa käytävä keskustelu tukevat valiokunnan näkemyksen mukaan vastuullisen sekä kasvua tukevan finanssipolitiikan harjoittamista Suomessa. Valiokunta kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin.

### **Valtiontalouden kehysten joustavuus**

Valtiontalouden kehykset ovat tärkeä väline uskottavan ja vakaan finanssipolitiikan turvaamiseksi. Koko vaalikaudelle sovittu menokehys on hallituksen keino pitää valtiontalouden kehysten piiriin kuuluvien menojen kasvu hallitusohjelmassa sovituissa puitteissa. Suomen kehysjärjestelmä mahdollistaa suhdanneautomaatiikan toimimisen, sillä kehyksen ulkopuolelle luetaan suhdanneleonteisia menoja, kuten työttömyystilanteeseen ja toimeentuloturvan tarpeeseen liittyviä tukia. Taantumassa nämä menot kasvavat ilman erillisiä päätöksiä ja vastaavasti laskevat noususuhdanteessa. Tämä on tärkeää, sillä Suomi on pieni avotalous, johon kansainvälisen talouden muutokset vaikuttavat voimakkaasti.

Tarkastusvirasto suhtautuu raportissaan kriittisesti televisio- ja radiorahastolle siirrettävien määrärahojen siirtoon kehyksen ulkopuolelle vuodesta 2018 alkaen. Valiokunta toteaa, että määräraha on palautettu kehyksen ulkopuolelle parlamentaarisen työryhmän kannanoton mukaisesti Yleisradion riippumattomuuden turvaamiseksi. Valiokunta pitää menettelyä perusteltuna, eikä sillä ole huomauttamista asiaan.

## Valiokunnan mietintö TrVM 9/2018 vp

Nykytuotoinen kehysmenettely on ollut käytössä vuodesta 2003, ja kehykset ovat arvioiden mukaan hillinneet valtion menojen kasvua. Valiokunta kiinnittää huomiota investointien käsittelyyn kehysjärjestelmässä. Kehysten joustamattomuus voi muodostua ongelmaksi suurten investointihankkeiden toteuttamisessa. Investointien käsittely valtiontalouden kehyksissä on valiokunnan saamien asiantuntija-arvioiden mukaan taloudellisessa mielessä ongelmallinen. Ei ole perusteltua rajoittaa sellaisia julkisia investointeja, joilla on suuri yhteiskunnallinen tuotto ja jotka olisi helppo rahoittaa julkisella velalla. Investointimenoja on myös helpompi vähentää taantumassa kuin muita menoja. Tällöin investoinnit voivat supistua liikaa aikana, jolloin niiden toteutus olisi talouskasvun kannalta vaikuttavinta ja kustannusten puolesta edullisinta. Tämä näkökulma on erityisesti korostunut kuluvalle vaalikaudella, kun taantuma pitkittyi ja korot ovat pysyneet pitkään matalalla tasolla.

Valiokunnan saamissa asiantuntija-arvioissa ei ole suositeltu investointimenojen irrottamista kehysrajoitteesta. Ensinnäkin investointien yhteiskunnallista tuottoa voi olla hankala luotettavasti osoittaa. Toiseksi päätöksenteossa investointikäsitys voi laajentua kattamaan monenlaisia menoja. Tämä puolestaan johtaisi velkaantumisen hillitsemiseen tähtäävän säännösten rapautumiseen. Investointi- ja kulutusmenojen rajanveto ei myöskään ole yksiselitteinen. Kulutusmenot sisältävät monia menoeriä, jotka ovat pitkäaikaisten vaikutustensa takia hyvin samankaltaisia kuin investointimenot. Tällaisia ovat esimerkiksi koulutusmenot, joilla voi myös olla suurempi tulevaa kasvua lisäävä vaikutus kuin aineellisilla investoinneilla. On myös huomattava, että liialliset investoinnit saattavat vaarantaa julkisen talouden kestävyyskasvattamalla julkista velkaa suhteessa kokonaistuotantoon niin suureksi, että siitä aiheutuu ongelmia ja epävakautta taantuma-aikoina.

Edellä olevan perusteella voidaan todeta, että investoinnit ja niiden rahoitus ovat hankalia finanssipolitiikan sääntöjen kannalta. Finanssipolitiikan sääntöjen tavoitteena on tukea vakaata pitkäjänteistä finanssipolitiikkaa. Tämä tarkoittaa sitä, että hyvinä aikoina julkiseen talouteen pyritään saamaan puskuria menojen kasvua rajoittamalla, jotta taantumassa finanssipolitiikkaa ei jouduttaisi tarpeettomasti kiristämään. Suomessa väestön ikääntymisen haasteet ja sen myötä julkisen talouden kestävydestä huolehtiminen korostavat tarvetta liiallista menojen kasvua hillitseville finanssipolitiikan säännöille. Hyvin toimivien finanssipolitiikan sääntöjen pitäisi mahdollistaa tarpeelliset investoinnit samaan aikaan, kun ne edesauttavat julkisen talouden vakautta ja estävät liiallisen velkaantumisen.

Valiokunta pitää perusteltuna, että investointimenojen käsittely valtiontalouden kehyksissä edelleen arvioidaan. Tulee selvittää, onko investointimenojen käsittely kaikilta osin kehyksiin kuuluvina menoina perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Valiokunnan mielestä jatkossa olisi myös syytä kiinnittää huomiota julkisten investointien suunnitelmallisuuteen ja laatuun, sillä julkiset investoinnit ovat potentiaalinen kasvun lähde. Investointihankkeiden toteuttamista koskevat päätökset on hyvä tehdä osana valtiontalouden ja julkisen talouden kokonaistarkastelua. Tämä koskee myös kehystason asettamista vaalikauden alussa sekä investointihankkeiden ajoitusta ja jaksottamista. Valiokunta katsoo, että suurten hankkeiden suunnitelmallisuutta jo vaalikauden alussa tulee lisätä, jotta hankkeiden toteutus ei tarpeettomasti lykkääntyisi sääntörajoitteiden vuoksi.

## **Valiokunnan mietintö TrVM 9/2018 vp**

Valiokunnan mielestä mahdollisuuksiin hyödyntää yksityistä rahoitusta suurten investointihankkeiden toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota. Valtiovarainministeriön työryhmäraportti arvioi infrahankkeiden toteuttamista yhtiömallilla (Väylä tulevaan — Infrahankkeiden toteuttamista yhtiömallilla selvittävän työryhmän raportti, Valtiovarainministeriön julkaisuja 34/201, 2018). Työryhmän tuli selvittää mm., miten hankkeen rahoitus järjestetään sen rakentamisaikana sekä myöhemmin hankkeen valmistuttua sen käytön ja kunnossapidon osalta ja mikä on suhde valtion budjettirahoitukseen. Työryhmäraportin mukaan hankkeen rakentamis- ja ylläpitokustannuksiin voitaisiin saada loppurahoitusta käyttäjämaksuista, EU-tuista, kiinteistökehittämisestä saatavasta arvonnoususta, yksityisen hyötyjän osuudesta, omaan pääomaan sijoittavan kolmannen tahon osuudesta sekä kuntien ja valtion myöntämänä tukena. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen kehysmenettely ei estä EU-tukien täysimääräistä hyödyntämistä.

On huomattava, että julkiset investoinnit vaikuttavat julkisen sektorin alijäämään ja velkaan. EU:n talouspolitiikan koordinaation puitteissa julkisen talouden tilaa seurataan kansantalouden tilinpidon käsittein. Kansantalouden tilinpidon mukaisessa alijäämä- ja velkalaskennassa periaatteena on kirjata yksiköt ja transaktiot niiden todellisen taloudellisen luonteen mukaan riippumatta siitä, mikä niiden oikeudellinen tai hallinnollinen muoto on. Oleellista on se, mitkä yksiköt luettaisiin mukaan julkisyhteisöihin. Tämä on yksi kansantalouden tilinpidon keskeisistä menetelmäkysymyksistä. Suomessa sektoriluokitus päätökset tekee Tilastokeskus itsenäisesti ja riippumattomasti EU:n tilastosääntöjen mukaisesti. Jos riski investoinnista säilyy julkisella sektorilla, se lasketaan julkiseksi investoinniksi. Tällöin julkinen investointi heikentää rahoitusasemaa, vaikka se olisi yksityisten toimijoiden rahoittama ja toteuttama.

### **EU:n finanssipoliittisten sääntöjen toimivuus**

Valiokunta on aiemmissa mietinnöissään Valtiontalouden tarkastusviraston finanssipoliitiikan valvonnan raporteista TrVM 3/2017 vp ja TrVM 2/2018 vp kiinnittänyt huomiota EU:n finanssipoliittisten sääntöjen toimivuuteen ja läpinäkyvyyteen. Sääntökehikkoa ja erityisesti sääntöjen noudattamisen ulkoista valvontaa vahvistettiin Euroopan velkakriisin myötä vuodesta 2011 alkaen. Taustalla oli se, että vakaus- ja kasvusopimuksen velka- ja alijäämä-sääntöjä ei yleisesti noudatettu, mikä johti mittaviin ongelmiin Euroopan julkisissa talouksissa. Uuden vahvistetun sääntökehikon ongelmaksi on muodostunut sen monimutkaisuus ja läpinäkyvättömyys. Monimutkaisen ja harkinnanvaraa sisältävän tulkintakehikon lisäksi läpinäkyvättömyyttä aiheuttaa julkiselle taloudelle rakenteellisen jäämän termein asetettu keskipitkän aikavälin tavoite.

Rakenteellisen jäämän laskentaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Rakenteellinen jäämä mitataan julkisen talouden tulojen ja menojen erotusta, kun tuloista ja menoista on poistettu suhdannevaihteluiden ja kertaluonteisten sekä tilapäisten toimien vaikutukset. Suhdannevaihteluiden huomioiminen edellyttää arviota tuotantokuilusta ja siten potentiaalisesta tuotannosta. Potentiaalisen tuotannon arvio kuvaa bruttokansantuotteen tasoa tilanteessa, jossa talous ei ole nousu- eikä laskusuhdanteessa. Potentiaalista tuotantoa ei voi havaita, joten se täytyy estimoida. Tuotantokuilu on havaitun bruttokansantuotteen ja potentiaalisen tuotannon ero. Positiivinen tuotantokuilu kuvaa noususuhdannetta ja negatiivinen tuotantokuilu laskusuhdannetta. Teoriassa rakenteellinen jäämä mahdollistaa julkisen sektorin alijäämän ja siinä tapahtuneiden muutosten vertailukelpoisen tarkastelun eri aikoina. Laskelmiin potentiaalisesta tuotannosta liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta, ja ne ovat herkkiä tehdyille oletuksille. On myös huomattava, että ei ole yhtä oikeaa

## Valiokunnan mietintö TrVM 9/2018 vp

tapaa laskea potentiaalinen tuotanto, vaan se voidaan arvioida useilla eri menetelmillä. Laskentaan liittyy myös epävarmuutta, joka johtuu aineistojen päivittymisestä, kun lisää havaintoja saadaan ajan kuluessa. Näin ollen arvio rakenteellisesta jäämästä muuttuu, kun sitä lasketaan eri ajankohtina. Jäsenmaiden arvioinnin tasapuolisuuden vuoksi Euroopan komissio on yhdessä jäsenmaiden kanssa sopinut rakenteellisen jäämän laskennassa käytettävästä niin kutsutusta tuotantofunktiomenetelmästä. Komission menetelmää on kritisoitu ja siihen liittyviä ongelmia on tuotu esiin eri tutkimuksissa (mm. Kuusi 2017, Huovari, Jauhiainen ja Kekäläinen, 2017). Myös Valtiontalouden tarkastusvirasto on finanssipolitiikan valvonnan raporteissa tuonut esiin rakenteellisen jäämän laskentaan liittyviä ongelmia useana vuotena.

Säännösten noudattamisen arvioinnissa merkittävässä roolissa ovat Euroopan komission käytäntösäännöt sekä harkinnanvara. Sääntöjen joustavuutta on edelleen lisätty tammikuussa 2015 niin sanotulla joustavuustiedonannolla. Joustavuuslausekkeet mahdollistavat julkisen talouden tasapainottamiseen tähtäävien rakenteellisten uudistusten tai tiettyjen yhteisrahoitteisten julkisten investointien hyväksymisen säännösten puitteissa. Lisäksi säännösten joustavuus mahdollistaa erityisen huonon taloudellisen tilanteen ja poikkeuksellisten olojen, kuten vuonna 2015 alkaneen pakolaiskriisin, huomioonottamisen. Näin kriisiaikoina julkista taloutta ei jouduta kiristämään liikaa.

Vuoden 2015 jälkeen neljä jäsenvaltiota on hakenut rakenneuudistus- ja/tai investointilausekkeen soveltamista. Rakenneuudistuslausekkeen hyödyntämistä ovat hakeneet Italia, Latvia, Liettua ja Suomi. Investointilausekkeen hyödyntämistä ovat puolestaan hakeneet Italia ja Suomi. Suomi pyysi syksyllä 2016 alustavan talousarviosuunnitelman yhteydessä joustavuuslausekkeiden käyttöä. Jousto myönnettiin Suomelle kevään 2017 julkisen talouden suunnitelman hyväksymisen jälkeen. Myönnetty joustovara on 0,6 prosenttiyksikköä, mikä tarkoittaa sitä, että rakenteellinen alijäämä voi olla -1,1 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuosina 2017—2019. Asetettuun keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tulee palata vasta vuoden 2019 jälkeen. EU:n finanssipoliittiset säännöt eivät siten ole rajoittaneet Suomen finanssipolitiikkaa kuluvan vaalikauden loppupuolella.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa kiinnitettiin huomiota erityisesti Italian tilanteeseen julkisen talouden hoidon ja EU:n säännösten noudattamisen näkökulmasta. Asiantuntijoiden arvion mukaan Italian julkisen talouden tilanne on vakava. Italian julkisen velan taso on vakiintunut vuodesta 2014 lähtien noin 130 % bruttokansantuotteesta vastaavalle tasolle. Italian hallitus torjui Euroopan komission vaatimukset alustavan talousarviosuunnitelman korjaamisesta siten, että suunnitelma olisi tukenut vakaus- ja kasvusopimuksen velkakriteerin noudattamista. Euroopan komissio kuitenkin perääntyi joulukuussa 2018 aikomuksestaan asettaa Italia velkakriteerin perusteella niin sanottuun liiallisen alijäämän menettelyyn, kun Italia suostui osittain lykkäämään suunniteltuja menojen lisäyksiä. Italian uuden hallituksen finanssipolitiikka ja siihen liittyvä kiista finanssipoliittisten sääntöjen noudattamisesta Euroopan komission kanssa kertoo monella tapaa EU:n finanssipoliittisen säännösten ongelmista. EU:n finanssipoliittisen säännösten uskottavuus on koetuksella. Myös Italian pankkisektori on asiantuntijoiden mukaan edelleen haavoittuva, vaikka järjestämättömien luottojen suhde taseista onkin supistunut. Valiokunnan saaman arvion mukaan Euroopan viranomaisten ja euromaiden on syytä varautua Italian tilanteen kärjistymiseen. Koska euroalueen velkaongelmat eivät ole korjaantuneet, valiokunta painottaa jäsenmaiden omaa vastuuta ja korostaa varovaisuutta, kun tehdään päätöksiä EMU:n kehittämisestä.

## Valiokunnan mietintö TrVM 9/2018 vp

Euroopan vakaushmekanismiin (EVM) resurssit eivät riitä Italian kokoisen maan ongelmien hoitamiseen.

Euroopan tilintarkastustuomioistuin (ETT) käsitteli kesällä 2018 julkaistussa erilliskertomuksessaan vakaush- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevän osan säännösten toimivuutta ja toimeenpanoa. Ennalta ehkäisevän osan keskiössä on keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttaminen. ETT arvioi, että ennalta ehkäisevää osaa koskevien käytäntöjen väljyyden ja komission harkittavallaan vuoksi ei voida varmistaa sitä, että jäsenmaat lähentyvät keskipitkän aikavälin tavoitetta kohtuullisen ajan kuluessa. ETT kiinnittää huomioita säännösten joustavuuteen, muun muassa merkittävän poikkeaman marginaaliin, joka mahdollistaa poikkeamisen sopeutusuralta kohti keskipitkän aikavälin tavoitetta ja pidentää tavoitteen saavuttamiseen kuluva aikaa.

Vakaush- ja kasvusopimuksen sääntöjen yksinkertaistaminen on mukana käynnissä olevassa EMU:n kehittämisprosessissa. Sääntöjen uudistaminen on komission suunnitelmassa aikataulutettu vuosille 2020—2025. Lausunnossaan TrVL 6/2018 vp — U 4/2018 vp valiokunta piti tärkeänä, että EU:n finanssipoliittisten sääntöjen kehittämisessä huomioidaan se, että uudistettu sääntökehikko ei johda suhdanteita voimistavaan finanssipolitiikkaan. Tästä näkökulmasta on välttämätöntä, että säännöt mahdollistavat automaattisten vakauttajien toiminnan sekä kasvua tukevat investoinnit, jotta finanssipolitiikkaa ei jouduttaisi tarpeettomasti kiristämään heikon kasvun oloissa. Nykyisellään vakaush- ja kasvusopimuksen ennalta ehkäisevässä osassa niin sanotut joustavuuksilausekkeet mahdollistavat julkisen talouden tasapainottamiseen tähtäävien rakenteellisten uudistusten tai tiettyjen yhteisrahoitteisten julkisten investointien hyväksymisen säännösten puitteissa. Valiokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota myös sääntöjen noudattamisen valvontaan. Yksinkertaiset finanssipolitiikan säännöt lisäävät niiden läpinäkyvyyttä ja mahdollistavat harjoitetun finanssipolitiikan jälkikäteselvityksen sekä sääntöjen noudattamisen valvonnan. Tämä lisää parhaimmillaan finanssipolitiikan uskottavuutta ja ennakoitavuutta myös kansalaisten silmissä. Valiokunta pitää tavoitetta EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yksinkertaistamisesta edelleen erittäin tärkeänä ja katsoo, että sääntökehikkoa tulisi uudistaa huolelliseen kokonaisarvioon perustuen. Tulee myös harkita, voidaanko monimutkaisesta rakenteellisen jäämän laskentaan perustuvasta sääntökehikosta luopua.

EU:n finanssipolitiikan säännösten luotu joustavuus ja harkinta mahdollistavat kansallisten erityispiirteiden huomioimisen, mikä on valiokunnan näkemyksen mukaan sinänsä hyvä asia. Valiokunta on mietinnössään TrVM 3/2017 vp todennut, että valiokunnan mielestä on Suomen etu, että vakaata finanssipolitiikkaa edistäviä sääntöjä noudatetaan. Suomen talouskasvun edellytysten kannalta on tärkeää, että Euroopan taloutta vaivaava epävarmuus saadaan poistumaan. Euroalueen maiden julkisten talouksien tervehdyttäminen osaltaan pienentää riskiä rahoitusvakaushälytyksestä myönnettävän tuen käytölle jatkossa.

## VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus:

*Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 21/2018 vp johdosta.*

## **Valiokunnan mietintö TrVM 9/2018 vp**

### ***Valiokunnan kannanottoehdotus***

*Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.*

Helsingissä 14.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Eero Heinäluoma sd  
varapuheenjohtaja Olavi Ala-Nissilä kesk  
jäsen Olli Immonen ps  
jäsen Johanna Karimäki vihr  
jäsen Esko Kiviranta kesk  
jäsen Maria Lohela liik  
jäsen Eero Reijonen kesk  
jäsen Päivi Räsänen kd  
jäsen Pia Viitanen sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heidi Silvennoinen.